

سیاستگذاری فرهنگی

جایگاه و عملکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی در
مدیریت راهبردی فرهنگی کشور

گفتگویی با

دکتر محمدعلی کی‌نژاد

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی

کی نژاد، محمدعلی

سیاست‌گذاری فرهنگی: جایگاه و عملکرد شورایی انقلاب فرهنگی در مدیریت راهبردی فرهنگی کشور، گفتگویی با دکتر محمدعلی کی نژاد دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی / مولف اداره کسب روابط عمومی و اطلاع‌رسانی شورای عالی انقلاب فرهنگی.

-- تهران: دانش‌پرور، ۱۳۸۴.

۱۱۲ ص.

ISBN 964-7617-79-8

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

عنوان دیگر: سیاست‌گذاری فرهنگی بایدها و نبایدها: مصاحبه با دکتر محمدعلی کی نژاد.

۱. کی نژاد، محمدعلی، - مصاحبه‌ها، ۲. سیاست فرهنگی- ایران، ۳. شورای عالی انقلاب فرهنگی، الف. عنوان: جایگاه و عملکرد شورایی انقلاب فرهنگی در مدیریت راهبردی فرهنگی کشور، ب. عنوان: سیاست‌گذاری فرهنگی بایدها و نبایدها، ج. عنوان: مصاحبه با دکتر محمدعلی کی نژاد.

۹۵۵/۰۸۴۴۰۴۴

DSR ۶۵ / ف ۹۴

م ۸۴-۳۳۳۰۶

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب: سیاست‌گذاری فرهنگی جایگاه و عملکرد شورای عالی انقلاب

فرهنگی در مدیریت راهبردی فرهنگی کشور

مصاحبه با آقای دکتر محمدعلی کی نژاد «دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی»

ناشر: دانش‌پرور

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۶۴-۷۶۱۷-۷۹-۸

تمامی حقوق این اثر مقتضی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد.

تلفن تماس: ۵ - ۶۶۴۶۸۲۷۱ فاکس: ۶۶۴۰۴۵۱۴

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱
بخش اول: کلیات.....	۳
بخش دوم: فرهنگ و ارتباطات آن.....	۹
بخش سوم: ارتباط‌سنجی بخش فرهنگی با سایر بخش‌های جامعه.....	۲۱
بخش چهارم: سیاست‌گذاری فرهنگی.....	۳۵
بخش پنجم: نگرش فرهنگی با رویکردی به مسایل ایران.....	۴۱
بخش ششم: ستاد انقلاب فرهنگی.....	۵۵
تاریخچه و زمینه‌های شکل‌گیری.....	۵۵
دستاوردهای ستاد در بخش دانشگاه‌ها.....	۶۱
بخش هفتم: شورای عالی انقلاب فرهنگی.....	۶۹
ضرورت‌های شکل‌گیری و ترکیب آن.....	۶۹
پاسخ به انتقادات.....	۷۶
برنامه‌ها و عملکرد شورا.....	۸۵
ارکان شورا و وظایف آن.....	۱۰۵

مقدمه

سیاستگذاری فرهنگی و برنامه‌ریزی در عرصه فرهنگ از قدیم‌الایام در جوامع مختلف به انحاء گوناگون وجود داشته اما به کارگیری این واژگان از اواخر دهه ۶۰ میلادی با تشکیل یونسکو و با برگزاری اولین کنفرانس‌های جهانی درباره سیاست فرهنگی توسط بالاترین سازمان فرهنگی و علمی ملل متحد متداول گشت. حضور سیاستگذاران، مدیران، هنرمندان و متخصصان عرصه فرهنگ در این کنفرانسها اهمیت بحث سیاستگذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی را نمایان کرد. این رویکرد با تأکیدی که بر حق حیات فرهنگی در قالب اعلامیه جهانی حقوق بشر در سال ۱۹۴۸ گذاشته شده بود کشورهای مختلف را بر آن داشت تا با روشهای گوناگون و در قالب سیاست‌های فرهنگی به پاسداشت و صیانت از فرهنگ خود و تنظیم نوع زیست مردمشان براساس مبانی فرهنگی خویش اقدام کنند.

در ایران هم تا سالهای اولیه دهه ۴۰ هجری شمسی مرکزیت خاصی برای تدوین سیاستهای فرهنگی به صورت منسجم و مشخص وجود نداشت ولی در سال ۱۳۴۶ به لحاظ اهمیتی که بخش فرهنگ در مباحث توسعه و در ابعاد جهانی پیدا کرده بود شورای عالی فرهنگ و هنر به منظور تدوین سیاستهای فرهنگی و اجرای بهتر برنامه‌های این حوزه در کشور تأسیس شد و بر طبق قانون تشکیل آن به دو وظیفه مهم ایجاد هماهنگی در طرحها و برنامه‌ها و اقدامات فرهنگی و هنری کشور و برقراری ارتباط نزدیک میان سازمانهایی که به فعالیت گوناگون فرهنگی و هنری مشغول بودند، می‌پرداخت و بر مبنای سیاستهای تدوین شده در این شورا، دستگاههای مختلف فرهنگی برنامه‌های خود را تنظیم می‌کردند.

با پیروزی انقلاب اسلامی در بهمن ۵۷ که از سویی اساساً انقلابی فرهنگی بود اهمیت تلاش برای تحول و تغییر فرهنگی کشور بر مبنای عوامل ریشه‌ای انقلاب و فرهنگ و باورهای اسلامی و ملی دو چندان شده بود. به همین دلیل و به لحاظ برخی شرایط و مقتضیات زمانی ستاد انقلاب فرهنگی به دستور امام راحل در خرداد ۵۹ تشکیل گردید که در مدت فعالیتش به واسطه بحرانی بودن وضعیت دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور

تمام توانش در این حوزه صرف گردید و کمتر توانست به تحول کلان فرهنگی و آنچه که به انقلاب فرهنگی موسوم شد بپردازد. به همین دلیل در سال ۶۳ امام راحل با درایت و دوراندیشی فرمان تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی را صادر کرد تا با ترکیب، وظایف، اختیارات و امکانات بیشتری نسبت به ستاد انقلاب فرهنگی به سیاستگذاری در عرصه فرهنگی، آموزشی و پژوهشی کشور براساس مبانی نظام جمهوری اسلامی ایران برای اعتلای فرهنگی کشور بپردازد.

اکنون ۲۰ سال از فعالیت این شورا می‌گذرد و به لحاظ اهمیتی که بخش فرهنگ در جهت‌گیری پیشرفت کشور و نوع زیست اجتماعی دارد بر آن شدیم تا به مهمترین مباحث و موضوعات بخش فرهنگ، ضرورت‌های انقلاب فرهنگی، تشکیل ستاد و شورای عالی انقلاب فرهنگی و دستاوردها و چالش‌های حوزه فرهنگ با دکتر محمدعلی کی‌نژاد که قریب ۱۰ سال دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی بوده‌اند به گفتگو بنشینیم مجموعه حاضر حاصل چندین جلسه منظم با ایشان در مورد مهمترین مباحث فرهنگی و سیاستگذاری در این حوزه می‌باشد.

اداره کل روابط عمومی و اطلاع‌رسانی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی از پژوهشگر ارجمند جناب آقای غلامرضا بصیرنیا که انجام مصاحبه‌ها را بر عهده داشته و همچنین از همکاران گرامی انتشارات دانش‌پرور که زحمت طبع و نشر مجموعه حاضر را به عهده داشتند، تشکر و قدردانی می‌نماید.

اداره کل روابط عمومی و اطلاع‌رسانی

پاییز ۱۳۸۴